

[Holdgaard.]

nerne, hvis det bevirkede Stagnation og Tilbagegang. Men det gør det altsaa heller ikke. Der er som Regel kun en eneste, for hvem det betyder Stagnation og Tilbagegang, og det er Kromanden, og man kan dog ikke omskrive det gamle Ord om, at naar Landmanden har Penge, har alle Penge, til, at naar Kromanden har Penge, har alle Penge — man kunde maaske snarere sige, at saa har *ingen* Penge.

Naar jeg er Medlemsstiller til dette Lovforslag, er det derfor paa ingen Maade, fordi jeg er ligeglad med, hvordan det vil komme til at virke, men det er netop paa Grund af de Erfaringer, jeg har gjort. Jeg tror, det er rigtigt at give Befolkningen Ret til at gaa videre ad den Vej, som Beværterloven har givet Anvisning paa, saa at man i de Egne, hvor man vil det efter min Mening rette, kan faa Lejlighed til at gøre det.

Der er et gammelt Ord, der siger, at erfaren Mand er god at gæste, og derfor kan det være af Betydning at se paa, hvorledes det er gaaet i de Kommuner, hvor man har votet at tage det farlige Skridt, som man tra visse Sider tror det er. Jeg er i det heldige Tilfælde, at jeg bor i en Kommune, hvor vi for mange Aar siden har foretaget det Vovestykke at nedstemme Spiritusbevillingen, og vor By er ikke gaaet til Grunde derfor; den kan endog udmærket hævde sig ved Siden af de andre Stationsbyer i Amtet, hvor man har bevaret Spiritusbevillingen. Jeg vil gerne have Lov til at fremføre nogle Tal for at belyse dette, saa at man ikke skal blive ved at gaa i den Vildfarelse, at naar man i en Stationsby stemmer Spiritus ned, gaar det rent galt; vi er netop et Bevis paa, at det saa udmærket kan gaa fremad, endda i stærkere Tempo end i de Stationsbyer, hvor man opretholder Spiritusbevillingen.

I min Kommune havde vi den Dristighed at give Befolkningen Ret til, allerede før vi fik Lovhjemmel til det, at foretage en Afstemning som Tilkendegivelse overfor Sogneraadet. Da Kromanden i 1908 solgte sin Kro, og den nye Kromand søgte om Bevilling og i den Anledning skulde have Sogneraadets Anbefaling, vedtog vi i Sogneraadet at lade Spørgsmaalet gaa ud til Afstemning — det var allerede den 11. April 1908 —, saa at Befolkningen i Ikast Kommune selv kunde træffe Afgørelsen, og vi vedtog at ville rette os efter Afstemningen. Der viste sig saa at blive et kolossalt Flertal for, at man skulde nægte den vedkommende Mand Spiritusbevilling. Hvis man vil se paa Udviklingen i den Stationsby herefter,

vil man da heller ikke finde, at der dér er nogen særlig Stagnation, thi 2 Aar tilbage i Tiden, i 1906, havde Stationsbyen 230 Indbyggere, i 1911 havde den 392, i 1916 719 og i 1925 1 193, og i 1928 var vi ca. 1 400 i selve Stationsbyen. Jeg nævner dette for at godtgøre for de ærede Medlemmer, der gaar med den Opfattelse, at hvis man stemmer en Spiritusbevilling ud, saa bevirker det Stagnation, at her er i alt Fald et Tilfælde, hvor en saadan Nedstemning har virket i modsat Retning. Jeg kunde have Lyst til at bede ærede Medlemmer om at slaa op i Statistisk Aarbog og sammenligne denne Kommune med nogle Kommuner i Ringkøbing Amt, hvor man har opretholdt Spiritus-Kroen, og de vil da se, at i disse Kommuner er der ikke tilnærmelsesvis saa stærk Fremgang i Indbyggerantallet. Det ærede Medlem Hr. F. K. Madsen skulde slaa op i Statistisk Aarbog og følge med, det var maaske lige saa klogt som at staa og le ad mig, for Tallene dér er rigtige. Nu tager jeg Tallene efter Statistisk Aarbog, og dér findes de først fra 1916. Altsaa i Ikast Kommune havde vi i 1916 et Indbyggerantal paa 719, dette var i 1925 vokset til 1 193, altsaa en Fremgang paa 474. En stor Stationsby som Vinderup havde i 1916 1 053 Indbyggere og i 1925 1 391, altsaa en lidt mindre Fremgang paa 338. En Stationsby som Ulfborg, der har haft to Spiritusbevillinger lige til for nylig, havde i 1916 et Indbyggertal paa 985 og stod i 1925 med 1 057, altsaa kun en Forøgelse paa 72. En Stationsby som Vemb, der er et Knudepunkt, idet baade Statsbanerne og Privatbanerne kører dér forbi, havde i 1916 et Indbyggertal paa 569 og i 1925 688 og viser altsaa en Fremgang paa 119. Vi kan tage Videbæk, som ligger ved en Amtslan-
 devej og har Station og ikke er særlig trængt af andre større Byer eller Købstæder, den havde i 1916 541 Indbyggere og i 1925 667, altsaa en Fremgang paa 126. Jeg nævner dette for at godtgøre, at det er urigtigt, naar man paastaar, at hvis en Kommune begaar den Letsindighed at nedstemme Spiritusbevillingen, saa bevirker det Stagnation, thi saa flygter Befolkningen derfra, og saa kan der ikke ske noget. De Tal, jeg her har nævnt, er et Vidnesbyrd om, at Udviklingen gaar i den stik modsatte Retning, og det forekommer mig derfor, at man med udmærket god Samvittighed kan arbejde for det her foreliggende Lovforslags Gennemførelse, i hvilket man giver Befolkningen Ret til at gaa videre ad de Veje, den hidtil har betraadt.

Hvis man nu spørger, hvordan For-